

Biskop Atle Sommerfeldt

Visitaspreden Glemmen og Gamle Glemmen sogn

Glemmen kirke, 25. s. i Treenighetstiden, 18.11.2012

Matt.14,22-34

Krevende levekår

Den gang...

Fiskerne på Genesaretsjøen hadde krevende levekår. Det var hardt arbeid, og naturkreftene er lunefulle på denne sjøen. Slit og strev, angst for fremtiden og redsel for sjøen med dens drauger og nøkker, var deres daglige liv. I fortellingen vi hørte kan vi ane dybden i denne livskampen i disiplenes kamp mot naturkreftene og deres angst når de tror sjøens demoner er på vei for å hente dem i skikkelsen som kommer mot dem på den opprømte sjøen.

Ragnar Forbech, residerende kapellan i nabomenigheten til Glemmen på 1920-tallet, forteller om et husbesøk – han hadde 1200 av dem det første året – hos en gammel sagbruksarbeider i utkanten av daværende Fredrikstad. Han bodde som ny enkemann på et lite rom med kjøkken. Hvordan står det til? spør Forbech. Og Forbech forteller videre: «Han satt og så på de svære arbeidsnevene sine. Dem kan ikke bruke meg mer på bruket, sa han. Nå har jeg sliti der i 50 år, og nå er det vel ingen annen råd enn at jeg må ta lua pent under armen og be fattigforstander`n om litt mat og hus. Jeg hadde aldri trudd at jeg skulle oppleve den skamma.» Forbech fortsetter: «Slike opplevelser brakte meg i harnisk, og i Menighetsbladet skrev jeg en liten artikkel om Den sosiale krise. Her står det blant annet: ....Den sosiale side av Jesu forkynnelse må komme mer til sin rett. Vi må få øynene opp for våre brødres nød, ikke bare slik at vi viser barmhjertighet, men også rettferdighet.» Det ble mye kontroverser etter den artikkelen, forteller Forbech, men da Fredrikstad Jern og Metall feiret sitt 60 års jubileum, ble hele artikkelen trykket i jubileumsskriftet. Det er mange av menneskene på sykehjemmene i Glemmen og Gamle Glemmen som bærer slike fortellinger med seg og det former livsperspektivene til deres barn og barnebarn.

For nesten 700 år siden døde to tredjedeler av befolkningen her i svartedauen.

I 1834 var levekårene så dårlig at det ble etablert en egen kolerakirkegård, på Trara.

I dette lokalsamfunnet ble Veum bygd for snart 100 år siden for å gi dem som i særlig rad opplevde angst og depresjoner i møte med livsvirkeligheten, et anstendig sted å være.

10 pleiere med 14 timers arbeidsdag og en frisøndag i måneden slet seg ut for å ta seg av de 130 pasientene.

Og i dag:

I dag er Fredrikstad en velfungerende by i verdens rikeste land med de beste levekårene i verden. Men vi må ikke forledes til å tro at ingen mennesker i våre lokalsamfunn opplever at stormer truer livene deres.

I dag bor det mennesker på Veum som kommer rett fra forfølgelse, undertrykkelse og krig.

I lokalsamfunnet her er det flere tusen som kan fortelle om stor fattigdom, undertrykkelse og krig i landene de er kommet fra.

I flere av nabolagene våre er arbeidsløsheten rundt 7%. Forskjellen i levealder er stor og mange er enslige uføretrygdede.

Og alle her bærer med seg en eller flere fortellinger om krefter og stormer som truet rystet livene våre.

Dette er ikke hele fortellingen om lokalsamfunnet de to praktfulle kirkene er plantet i. Like lite som disiplenes angst på Genesaretsjøen forteller hele historien om hvordan det var å leve som fisker den gangen. Men i dagens fortelling settes søkelyset på menneskets kamp mot de makter og systemer som rammer oss utenfra og bestemmer svært mye av vår hverdag.

Ropet om hjelp

Peter prøver å gjøre som Jesus. Men angsten tar ham og frykten for alt som kan skje og som han ikke kontrollerer overmannet ham. For Peter er ikke swom Jesus. Alene og overlatt til naturkreftene er han helt utilstrekkelig. Peters rop når naturkreftene herjer med ham, er det innerste i den kristne tro fordi det er det innerste i vår eksistens: :

Herre, berg meg!

Det er denne grunnleggende livsfølelsen som bringer det store flertallet av mennesker i våre lokalsamfunn til kirkene våre. De ber kirken å knytte barna deres til Jesus i dåpen, bekrefte deres tilhørighet i konfirmasjonen og legge deres døde i Jesu favn når de forlater dem i dødens time. Kirkene og gudstjenestene her er det stedet der lokalbefolkningen i sitt store mangfold samles for å søke livstolkning, livshjelp og tilhørighet i et fellesskap som overskrider alle de grenser og begrensinger vi erfarer og lever med.

Det er en enkel tro dette. Den imponerer få med veltalenhet og elegante tanke mønstre. Den krever heller ikke så store rom eller avanserte liturgier. Men det er en storslått tro. Den uttrykker menneskets sårbarhet og usminkede realitet.

Den rommer ikke forstillelse knyttet til borgelig skikk og bruk, religiøs høytidelighet eller predikanter adferds og opplevelseskrav. Det er kanskje en tro som et sennepsfrø. Men det var nok for Peter den gangen på Genesaretsjøen. Den har vært nok for mennesker under de mest krevende levetilstander her i Glemmenmenighetene i 1000 år. Det er nok for oss også. Ingen skal få fortelle deg noe annet!

I kjernen av hver eneste gudstjeneste finner vi disse to grunnelementene: Menneskets rop eller stille hvisking om at Jesus må komme til støtte og redning, og hilsenen om nåde og fred fra Den allmektige og treenige Gud. På dette grunnlaget har Gud skapt et nytt fellesskap der det ikke er forskjell på folk

Det er ikke grunnlagt på mine og dine handlinger og meninger. Det er grunnlagt av Gud som et fellesskap av oss som trenger Guds nåde. Derfor er det et bærekraftig fellesskap som har holdt her i Glemmen gjennom pest og kolera, undertrykkelse og marginalisering.

Den oppstandnes fellesskap

Men hvor er hendene som skal redde Peter fra bølgene og støtte oss i møte med våre livskamper? Her i Glemmen kirke stråler Den oppstandnes livskraft mot oss i albertavlens kraftfulle og uhyre dynamiske bilde av Kristus som seirer over død og ondskap. I Gamle Glemmen henger resten av et krusifiks der Kristus er uten armer og med ødelagte føtter, preget av århundrenes tårer og lidelse. Å leve i den kristne tro er å leve i dynamikken mellom våre hjelpeløse rop om hjelp og bevisstheten om at vi i den oppstandenes kraft utrustes til å være den oppstandenes hender og føtter.

Vi kan etterlyse hvor Jesu hånd er når det stormer rundt oss. Den er nærmere enn du tro. Den finnes hos mennesker du tør å vise din sårbarhet til og derfor lar slippe til med sine hender. Men dine hender er også den oppstandnes hender som er skapt til å vise omsorg for den utslåtte og å slå i bordet hos makter og myndigheter på deres vegne. For den oppstandne har ikke andre hender enn dine. Kan det sies noe større om et menneskes verd?

Så skal vi også denne søndagen slutte oss til det store fellesskapet som overskrider tid og rom i Guds eget gjestebud med brød og vin på menyen. Der bekrefter Jesus at Gud vil ledsage oss i hver våre livskamper. Ikke mer, ikke mindre. Men løftet gjelder også i vår siste og absolutte ensomhet i dødens favn. Da er Guds egne hender der og bærer oss inn til den evige salighet. Der det ikke lenger angst og tårer fordi Gud er alt i alle.. Vær velkommen!

La oss i ydmykhet og frimodighet reise oss og bekjenne troen på Den treenige Gud og slik være en del av den folkemengden som har sagt den med de samme ordene i 1000 år: